

Pestprotocol

Mei 2019

Herziene versie vastgesteld door bestuurder

27 juni 2019

Van instemming voorzien door de Medezeggenschapsraad

1 augustus 2019

Ingangsdatum

Najaar 2023

Evaluatie van dit protocol

Inleiding

Dit pestprotocol beoogt het pesten, waaronder ook cyberpesten wordt verstaan, in te dammen. Het moet een handvat bieden aan allen, die op enigerlei wijze aan onze school verbonden zijn.

Beleid op het gebied van pesten past in onze visie, dat het Willem de Zwijger College een school is, waar een veilig leer-en leefklimaat heerst. Pesten is in strijd met onze normen en waarden en kan dientengevolge ook niet worden getolereerd. Een goed pestprotocol kan hiertoe een bijdrage leveren. Veel van wat er in dit protocol staat, wordt op onze school toegepast. In pestsituaties probeert de coach, de afdelingsmanager, de vertrouwenspersoon of de zorgcoördinator het ongewenste gedrag in samenspraak met de leerlingen en/of de ouders op te lossen. Daarbij kan de hulp van de anti-pestcoördinator worden ingeroepen. Duidelijk mag zijn, dat dit staat of valt met de signalering en/of melding van pestgedrag. Dit protocol is erop gericht om al onze medewerkers, leerlingen en ouders ervan op de hoogte te brengen wat de school wil doen om het veilige schoolklimaat te verbeteren. De tekst van dit protocol is gebaseerd op het document van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen.

Wat verstaan wij onder pesten?

Plagen kan uitmonden in pesten, zodra bepaalde handelingen door één van de partijen als bedreigend wordt ervaren. Pesten is grensoverschrijdend en kan zeer ernstige gevolgen hebben. Helaas heeft de pester lang niet altijd in de gaten, dat de ander zich geïntimideerd/bedreigd voelt. Pestgedrag moet serieus genomen worden en bespreekbaar worden gemaakt. Helaas vindt veel pestgedrag in het geniep plaats, waardoor het soms moeilijk traceerbaar is.

Leerlingen moeten echter weten, dat hun verhaal altijd wordt aangehoord en dat er geprobeerd wordt het pesten een halt toe te roepen. Toch is het voor ouders en medewerkers vaak moeilijk de juiste knop te vinden bij zowel de pester als ook de gepeste.

Voor coaches betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden. Bij herhaling worden ook de ouders op de hoogte gesteld.

Er zijn diverse vormen van pesten:

- Het versturen van berichten met nare opmerkingen
- Het publiceren van foto's en/of onwaarheden
- Dingen wegnemen en/of kapotmaken
- Negeren
- Uitschelden
- Afpersing
- Intimidatie/ stalken

Al deze zaken worden op verschillende wijze ervaren. Toch mag niemand dit als "normaal" beschouwen en moet er melding van worden gemaakt. Het melden, het boven tafel krijgen, is van cruciaal belang. Melden kan bij ouders en ook bij de medewerkers van de school. Deze melding kan zowel door ouders, klasgenoten, de leerling zelf worden gedaan.

Zowel ouders als medewerkers moeten alert zijn op allerlei signalen, die kinderen afgeven, zoals:

- Niet meer naar school willen
- Buikpijn
- Hoofdpijn
- Slechte resultaten
- Weinig of geen sociale contacten hebben
- Lusteloos zijn
- Nachtmerries
- Negatieve aandacht vragen
- Boos zijn
- Blauwe plekken hebben.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders.
- Zelf pest-slachtoffer geweest zijn. "Nu gaat mij dit niet meer gebeuren".
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- Het moeten spelen van een niet-passende rol;
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas;
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Zulke spanningen kunnen door pesters op een zondebok worden afgereageerd;
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau);
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit onze school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat gezamenlijk het beste kunnen aanpakken. Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, grotere kans om in het criminele circuit terecht te komen, zichzelf ook ongelukkig gaan voelen).

Het Pestprotocol

Onze school pakt het pesten vanuit de begeleidingsstructuur aan. Coaches en afdelingsmanagers spelen hierin een grote rol.

Uitgangspunten

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, het management, ouders en leerlingen;
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt bestempeld;
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten;
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (dit Pestprotocol);
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.
6. We volgen voor het bestrijden van pestgedrag de volgende vijfsporenaanpak.

De vijfsporenaanpak

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school.

De school zorgt dat alle personeelsleden voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt.

Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt. We bieden hulp aan en er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

3. Het bieden van begeleiding aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester wordt door de school gedaan.

We proberen achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen. We wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. We bieden begeleiding aan.

4. Het betrekken van de klas bij het probleem

De coach bespreekt met de klas (mits er sprake is van een klassensituatie) het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en

wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De coach komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders van zowel de gepeste leerling als de pester.

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Het Pestprotocol is nader uitgewerkt in de Bijlagen bij dit protocol.

Zie hiertoe met name Bijlage I, II en III.

In de Bijlagen IV t/m VIII zijn een leidraad en tips opgenomen hoe te handelen bij pestgedrag.

Het geheel wordt besloten met een overzicht van een aantal webadressen dat nadere (achtergrond)informatie over dit onderwerp verschaft (Bijlage IX).

Bijlage I: Preventieve maatregelen

1. Elke coach bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken over het vermijden, signaleren en omgaan met pestgedrag, waaronder ook digitaal pesten. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de coach in zijn klas het Pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden bij de coach en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. Indien een coach of medewerker daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. (Bijvoorbeeld m.b.v. de “No Blame methode”. Zie Bijlage VIII.)

Bijlage II: Stappenplan na een melding van pesten

A. De coach

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de coach eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in Bijlage IV en V. Vervolgens organiseert de coach een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De coach brengt de afdelingsmanager van elk incident op de hoogte.
2. De coach bespreekt met de pester direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De coach bespreekt het pestgedrag in zijn coach-les en kan daarbij gebruik maken van lesmateriaal.
Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de coach het gedrag aan de afdelingsmanager van de leerling(en). Hij overhandigt de afdelingsmanager het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

B. De afdelingsmanager

1. De afdelingsmanager neemt de rol van de coach over bij herhaling van het pestgedrag binnen de klas of wanneer het pesten frequent het klassenverband overstijgt. Hij heeft een gesprek met de gepeste en de pester en organiseert zo nodig een gesprek tussen beiden.
2. De pester krijgt een waarschuwing van de afdelingsmanager. Een schriftelijke neerslag van deze waarschuwing komt in het dossier van de betreffende leerling. Tevens wordt de zorgcoördinator gewaarschuwd, die het voorval inbrengt in het zorgteam.
3. De coach neemt contact op met de ouders van het slachtoffer én van de pester.
4. De afdelingsmanager brengt de ouders van de pester schriftelijk op de hoogte van het inlichten van de zorgcoördinator/ zorgteam en van de dossiervorming.
5. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
  - confronteren (zie Bijlage V);
  - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
  - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
6. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
7. De afdelingsmanager adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis.
8. De afdelingsmanager stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
9. De afdelingsmanager bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
10. De afdelingsmanager koppelt alle informatie weer terug naar de coach.

NB: in zeer ernstige gevallen zulks ter beoordeling van de directie – kan van het bovenstaande worden afgeweken: het oproepen van ouders, aangifte bij de politie, contact met vertrouwensinspecteur, vertrouwenspersonen binnen school, schorsing en eventuele verwijdering van school behoren dan tot de mogelijkheden.

C. Schorsing

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, treedt ons reglement schorsing en verwijdering in werking.

D. Verwijdering van school

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil dan geen verantwoordelijkheid voor deze leerling meer nemen met het oog op de veiligheid van de overige leerlingen.

NB: de taak van vakdocenten

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Dat geldt ook voor medeleerlingen. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

Bijlage III: Digitaal pesten/Cyberpesten

Digitaal pesten kan veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Kinderen komen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Bij digitaal pesten wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde in Bijlage II.

Pesten of misbruik via het internet en via de mobiele telefoon: Hierbij kan gedacht worden aan pestmail, stalking (= het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haat-mail of het dreigen met geweld in chatrooms), ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, hacken (= gegevens stelen of instellingen aanpassen) en happy slapping (= iemand slaan voor het oog van een camera met als doel de beelden op internet te plaatsen).

Hoe te handelen na een melding van digitaal pesten:

1. Bewaar de berichten waarin het pestgedrag voorkomt. Probeer een schermafbeelding te maken. Op www.internetsporen.nl staan hiervoor tips. (Zie ook Bijlage VII).
2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer het bericht is verzonden.
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. Ouders kunnen met al hun vragen over onderwijs terecht bij www.oudersonderwijs.nl (tel. 0800 5010), www.onderwijsinspectie.nl of de vertrouwensinspecteur van het onderwijs (tel. 0900 1113111). Verder is er de (jeugd)politie. Cyberpesten wordt door de politie aangepakt met gespecialiseerde mensen.
6. Stalking. In het geval de leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en kunnen ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl; tel: 0900 0101).

Bijlage IV: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten:

Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem.

Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)

Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)

Hoe vaak word je gepest?

Hoe lang speelt het pesten al?

Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?

Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?

Zijn er medeleerlingen die jou wel eens proberen te helpen?
Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

Hoe communiceert de leerling met anderen?

Welke lichaamstaal speelt een rol?

Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?

Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Dat voelen pesters vaak haarfijn aan. (Soms zijn pesters vroeger ook zelf gepest!). Besteed hier aandacht aan. Elk kind is gelijkwaardig aan de andere kinderen en moet zich veilig voelen.

Bijlage V: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag dat waarneembaar is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren;
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: "Je bent heel gemeen". Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is;
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen;
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc. Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.

Wat ga je daaraan doen?

Het pestgedrag moet stoppen.

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage VI: Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is wat je op internet tegenkomt.
- Gebruik een apart Hotmail of Gmail adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je je wachtwoorden niet doorgeeft aan anderen en zorg dat ze niet gemakkelijk te raden zijn.

Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.

- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertel het dan aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekenden uit je contactlijsten.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders het weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen cyberpesten doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen.
- Blokkeer de afzender.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP-adres van de e-mail kan vaak worden afgeleid van welke computer de e-mail is verzonden. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je coach of afdelingsmanager toe op school. Deze zal je verder helpen om het vervelende pestgedrag te stoppen.
- Bij stalking kun je aangifte doen bij de politie. Voor meer informatie over aangifte doen: zie www.pestenslaf.nl. Stalking is het stelselmatig lastigvallen van een persoon, door die persoon te achtervolgen, steeds op hinderlijke wijze contact op te nemen, en soms ook te bedreigen. Het is strafbaar!

Bijlage VII: Tips voor ouders

- Toon interesse. Verplaats u in de belevingswereld van uw kinderen op internet. Internet kan spannend en gevaarlijk zijn, maar ook heel leuk. Bezoek af en toe verschillende jongerensites en ontdek waarom uw kinderen internet leuk vinden. Praat daarover met uw kinderen en zorg ervoor dat ook de negatieve kanten van internet bespreekbaar zijn. Mochten er problemen zijn met het surfgedrag (seks- of gewelddadige sites) of mochten er vervelende ervaringen ontstaan tijdens MSN- of mailcontact, of andersoortige problemen, dan weet uw kind dat hij/zij er met u over kan praten. De noodzaak van stiekem gedrag is voor uw kind dan minder aanwezig.
- Maak internetafspraken met uw kind, print deze uit en plaats ze ergens in de buurt van de computer.
- Spoor de dader op. Soms is de dader van pestmail, hacking, stalking e.d. op te sporen via het e-mailadres. Ook kunnen schrijfstijl en andere aanwijzingen leiden tot het vinden van de dader. Sla gesprekken op of print ze uit. Uw eigen kind is de expert! Die weet vaak precies wat te doen en hoe. Overleg dit met hem/ haar.
- Reageer nooit op pestmails e.d. Blokkeer de afzender in de contactenlijst.
- Geef geen persoonlijke gegevens op internet aan anderen.
- Treedt in contact met school of met andere ouders in het geval van digitaal pesten.
- Doe in geval van digitaal pesten zo nodig aangifte of een melding bij de politie.

Bijlage VIII: De No Blame methode

(Deze is onder andere beschreven in het boek "Handboek voor de coach" van Maya Bakker-de Jong en Ivo Mijland.)

Vanuit de gedachten dat een peestsituatie boven tafel moet komen, het pesten bij voorkeur met "de groep" wordt opgelost en dat de pester ook ander gedrag moet gaan aanleren zonder gezichtsverlies (immers, dat zal de pester alleen maar verharden) is de NO Blame methode een goede om uit te proberen.

Ga als coach als volgt te werk:

- Ga eerst een gesprek aan met de gepeste zoals al eerder omschreven. Leg de gepeste uit dat je graag samen met enkele leerlingen uit de klas samen een oplossing wil zoeken. Probeer van de gepeste namen los te krijgen van:
  - de pester(s) (maximaal twee)
  - sterke leerlingen die best wel voor haar/ hem zouden willen opkomen. (4 a 6 leerlingen)

Bespreek ook met de gepeste dat je het nodig en belangrijk vindt om het thuisfront te informeren. Veelal wil de gepeste dit liever niet. Zoek een manier om dit toch te doen.

Laat ook weten dat je verwacht dat na dit gesprek leerlingen naar hem/haar zullen komen om dingen te doen (oplossingen) en dat het van belang is om daar positief op te reageren; neem de handreikingen aan!

- Organiseer nu een gesprek met deze leerlingen zonder de gepeste erbij. In dit gesprek ga je vertellen dat je een probleem hebt en dat je hoopt dat zij je zouden kunnen helpen. Je geeft aan dat je gehoord hebt van een derde (bijvoorbeeld de conciërge) dat er in de klas sprake is van een pest situatie. Het mooiste is dat de leerlingen zelf al de juiste persoon noemen. Het kan ook de "winst" opleveren dat er nog iets anders boven tafel komt. Maar zo niet, noem dan toch de naam. Het is tenslotte "door de conciërge gemeld" en niet door de gepeste zelf. Schets een beeld van wat er speelt, hoe zouden jullie dit vinden als je het zelf overkomen zou? Vertel hoe het gaat met het slachtoffer, hoe die zich voelt. Vraag of zij ook niet vinden dat zo iets gestopt moet worden, dat zoiets niet zo mogen gebeuren. Probeer niet te dreigen, te veroordelen, te verwijten. Maar puur gericht op wat er speelt en de onwenselijkheid hiervan. Vraag of ze je zouden kunnen helpen met het probleem, hebben jullie ideeën? Oplossingen? Ga de groep af, begin eerst bij een stuk of drie "sterke positieve" leerlingen. Eindig en begin niet bij de pester(s). Noteer hun namen bij de ideeën. Uiteraard let je onopvallend maar goed op de pester(s). De positieve sociale druk van de groep, maar ook de betrekkelijke anonimiteit zal er doorgaans voor zorgen dat zelfs de pester(s) met iets komt, hoe klein ook. Bedank alle leerlingen en zeg dat je vertrouwen hebt in hun aanpak en benieuwd bent naar het resultaat.
- Na een dag of vier vraag je aan de gepeste of er al verbeteringen merkbaar zijn.
- Na een paar weken vraag je de groepsleden individueel naar hun inspanningen en hun mening/ ervaring. (dus ook aan de pester(s)!
- Hetzelfde doe je weer na en twee tot drie weken. Op deze manier weten ze dat jij als coach/coach er nog steeds mee bezig bent, je laat het niet verslappen.

De kracht van het geheel zit hem in de positieve effecten van sociale druk, de herhaling, het ombuigen van gedrag zonder de keiharde (Blame) confrontatie.

Bijlage IX: Bruikbare adressen bij cyberpesten

Algemene zoekpagina's

- www.kinderconsument.nl

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl

Interactieve website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten. Aan de hand van tests worden adviezen gegeven over omgaan met pesten op school. Aan de site zijn een telefoonlijn en een e-mailadres gekoppeld waar leerlingen en medewerkers terecht kunnen voor persoonlijke ondersteuning.

- www.pestten.net

Cyberpesten / veilig internet gebruik / veilige school

- www.meldknop.nl

Goede, betrouwbare site voor jongeren, coaches/mentoren, en vertrouwenspersonen die vervelende dingen op internet mee hebben gemaakt en ondersteund door onder meer Kindertelefoon en politie.

- www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken over het veilig gebruik van internet.

- www.ppsi.nl

PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over: pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.

- www.schoolenveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

- www.veilig.kennisnet.nl

Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

- www.cyberpesten.be

* * * * *